

Fiske & Vatten

Sommaren gick fort även i år. Det var blött, det var varmt, det var semester och det var familj. Vi fiskade sik i Dalarna, barnen fiskade gädda och abborrar, och här hemma har jag fiskat i mina sjöar, lagt lite nät, och fått lite kräftor.

Och nu är det redan höst, plötsligt. Men det är vackert och fint. Och det är redan is på mina dammar, snö på vägen, och inga vinterdäck på någon bil. Hur kunde allt detta hända så fort?

Men mina dammar fungerar bra. I gödselbrunnen, men 80 m³ vatten, regnbåge och kräftor, har jag nu funnit yngel, och också filmat fiskarna på botten, haha.

Nytt om "Nätverket"

Fiskeriverket närmar sig slutet. Man har fått lite respit, men till sommaren ska det vara borta. Det blir ett nytt vattenverk, på något vis som vi inte sett allt kring ännu. Personalen vet inte heller allt. Laboratorierna ska vara kvar, sägs det, men oklart i vilken regi. Jag har genom åren haft väldigt mycket att göra med Fiskeriverket, och kommer att sakna det, faktiskt. Jag har haft kontakt med många, det finns många mycket kompetenta medarbetare, och det finns trevliga människor där. Vi får hoppas det blir en bra lösning för alla. Syftet är självklart att omorganisationen ska leda till något bättre. Samtidigt vet vi ju att det tar flera år innan en ny organisation "sätter sig".

Kanske lite under galgen, har man nu sammankallat den rådgivande gruppen kring insjökräftor igen, första mötet sedan februari 2009. Vi har möte i december. Finns det frågor att förmedla gör jag gärna det, eller synpunkter kring säsongen, kräftfiskeregler eller annat "kräftligt".

Domstolsnytt

Det blir allt vanligare i Miljödomstolen att man testar strandskyddet. Ibland ger man dispenser, som avslagits i lägre instanser. Dessa frågor kan bollas runt ganska krångligt ibland.

Man ser i sammanställningarna över Miljödomstolarnas mål att det också är mycket ärenden kring bryggor. Det är väldigt vanligt folk får riva nya

- Hovmästaren, den här fisken smakar inte alls lika bra som den ni serverade mig förra veckan.
- Mycket märkligt, det är ju samma fisk!

bryggor och bodar och att man får återställa strandskoningar men gått lös på utan tillstånd.

Vad som är nytt från Miljödomstolarna är att man i tillstånd kring nya och gamla dammar och kraftverk allt som oftast dömer att det ska anläggas någon form av fisk- eller faunaväg ("laxtrappa" förr) förbi ett hinder, även om det i dagsläget inte finns något som kan vandra förbi. En ombyggnation av ett gammalt kraftverk måste alltid prövas i domstolen. Även om det finns andra gamla dämmen uppströms eller nedströms, kan man döma ut att det ska bli en ny passage. Men ibland låter man beslutet bli interimistiskt, det vill säga, det får anstå tills kringliggande dämmen också har öppnats upp. Det är faktiskt ett ganska bra tillvägagångssätt för båda parter.

Ånnaboda

Vi har jobbat med att få in en ansökan till Miljödomstolen för att få ta mer vatten för konstsnö tillverkningen i skidområdena i Kilsbergen utanför Örebro. Nu kommer remissvaren från parterna, och snart kommer en huvudförhandling. De olika delfrågorna glider lätt in i varandra, både miljömässigt, och juridisk. Mitt i slalombacken, som kommunen äger, och där snön ska ligga, finns ett lite vattenkraftverk, på ofri grund, utan vattendom. Detta kraftverk använder också samma vatten som man ska göra snö av. Därför söker man tillsammans vattendom på sina verksamheter nu.

Vallentunasjön

Vårt sjörestaureringsprojekt i Vallentunasjön löper vidare. Fisket går bra. Vi hade media ute nyligen, och fick då också bekräftat från finskt håll att vi är helt rätt ute, se http://svtplay.se/v/2203760/abc/21_10_19_15 mellan tidslinjen 2.57-6.51. Detta klipp ligger ute till 28 oktober.

Vi har nu fått över 40 ton fisk detta år, och vi fortsätter ett tag till. Vi kompletterar fisket med en vad/not, alltså ett stort nät man drar in mot land. Vi ska också i dagarna mäta in en plats för ett botten-garn/storryssja. Den ska tillverkas under vintern, och sen sättas ut i vår. På så vis hoppas vi få ännu mer fisk, och ännu snabbare få sjön att tillfriskna. Vi planerar nu för en ny expertträff där vi ska gå igenom metoder och fångst, för att på så vis validera vårt arbete inför nästa säsong.

När man är ute och gör provfiske och sjöundersökningar hör man ofta fantastiska historier om sjön, hur djup den är, och vilken fisk det finns. Ofta sägs det att det finns mal! Så hördes det även kring Vallentunasjön. Jag hade utan vidare slagit vad om 1000 egna kronor om att det inte finns

mal i Vallentunasjön, men förra veckan visade det sig att det faktiskt finns det! En mal på ca 4 kg fångades i vår trål.

Det är dock mycket osannolikt att malen finns som etablerad art i sjön, även om det nu också visade sig att det faktiskt fångades en ungefär lika stor mal i samma sjö 2008.

Det har framkommit från flera

olika håll att det faktiskt finns nåt så oväntat som en malaffia i Sverige. Dessa fiskar mal i bland annat Emån, där det idag finns ganska gått om mal efter de fiskevårdsinsatser man där har gjort. Dessa fångade malar tar man sedan med sig, och släpper i på andra ställen. Malar är ganska robusta och tåliga att hantera, så det finns en chans de klarar sig.

Det nordligaste livskraftiga beståndet vi idag har av mal är i Båven. Men det har också fångats, som man tror utplanterade malar i Mälaren, där den tidigare har funnits. Därtill tror vi också det tas hem mal från kontinenten, där det förekommer mer vanligt. För ett antal år sedan fångades mal i en liten göl i Östergötland, och inte bara en! Vid den sjön fanns mycket tyskar med sommarstugor... Fisk som tas in över gränsen hotar våra svenska arter med nya eländiga parasiter och sjukdomar, vilka vi gärna slipper!

Men kom ihåg att mal faktiskt är fridlyst. Fångad mal ska återutsättas direkt, i oskadat skick, där den fångades. Det gjorde så klart vi i Vallentunasjön också. Malen finns på våra breddgrader i sin nordligaste utbredning. Den behöver varm och lång sommar för att lyckas med sin reproduktion.

Fisketurismprojektet i Stockholms län "Napp på Nytt"

Jag och min kollega Mikael Carlstein har flyttat detta projekt till ny huvudägare. Projektet vilar nu hos Visit Skärgården, där vi nu ska ordna de första aktiviteterna. Vi kommer snart höra av oss. Och ja, vi vet, det har dragit ut på tiden. Om du är intresserad, och inte blivit kontaktad förut, hör gärna av dig.

Följeforskning och projektutvärdering

Som senior konsult, med ett antal års erfarenhet av olika projekt, och då framför allt utvecklingsprojekt med EU-finansiering, har det nu börjat efterfrågas hjälp med extern projektutvärdering. Enligt EU:s riktlinjer för

större projekt ska de ha en löpande utvärdering, som alltså pågår löpande från start. Det kallar man i Sverige för följeforskning. Man deltar då passivt i projektet, och följer hur det löper, sett ur flera perspektiv.

Alla projekt ska utvärderas, på något sätt. Det finns alltid en beställare av ett projekt, det finns ett arbete som ska utföras, det finns finansiering som ska optimeras, och det finns ofta en målgrupp för ett projekt. Allt detta kan och bör utvärderas. Utvärde-

ringen ska sen på bästa sätt återföras till projektet, och alltså numera löpande under projektet, istället för efter avslut. På så vis får man bättre insyn, uppföljning och har möjlighet styra om, redan tidigt, om det behövs.

Höstdikt

Hösten den kommer med mörker och kyla
Ute man tycker att vargarna yla
Grannen laddar sin bössa för jakt
Frysen vi fylla efter lyckad slakt
Men i dammen där leker nu kräftorna heta
Det är nu de blivit stora och feta
Mina regnbågar är också glada, runda och rosa
De smakar gott med gräslök och höst-svamp i såsa
Allt detta är faktiskt en härlig tröst
Ja, detta kanske är våren de dystra kallar höst

Vattenhälsningar och glad höst!

Björn Tengelin

Bettorpsgatan 10
SE-703 69 Örebro
SWEDEN
Tel: (+46) 019-676 26 06
Mobil: 070-693 04 88
Fax: 019-676 26 29
bjorn.tengelin@structor.se

>((((((°>¤<°))))))<

